

Handläggare

Investering
Förnyelseplansprojekt
Jonas Jonsson

Till

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Program Stockholms Framtida Vattenförsörjning
(SFV)

Projekt 410709 SFV-L Kyrkogårdsvägen – Tyresövägen – Reviderat inriktningsbeslut

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att för projekt 410709 SFV-L Kyrkogårdsvägen – Tyresövägen fatta reviderat inriktningsbeslut om att avbryta projektet och inte gå vidare med investeringen samt att . kostnadsföra 28,2 mnkr för planeringsfasen samt avbrytande av projektet

Christian Rockberger

Verkställande direktör

Jenny Bengtsson

Avdelningschef Investering

Sammanfattning

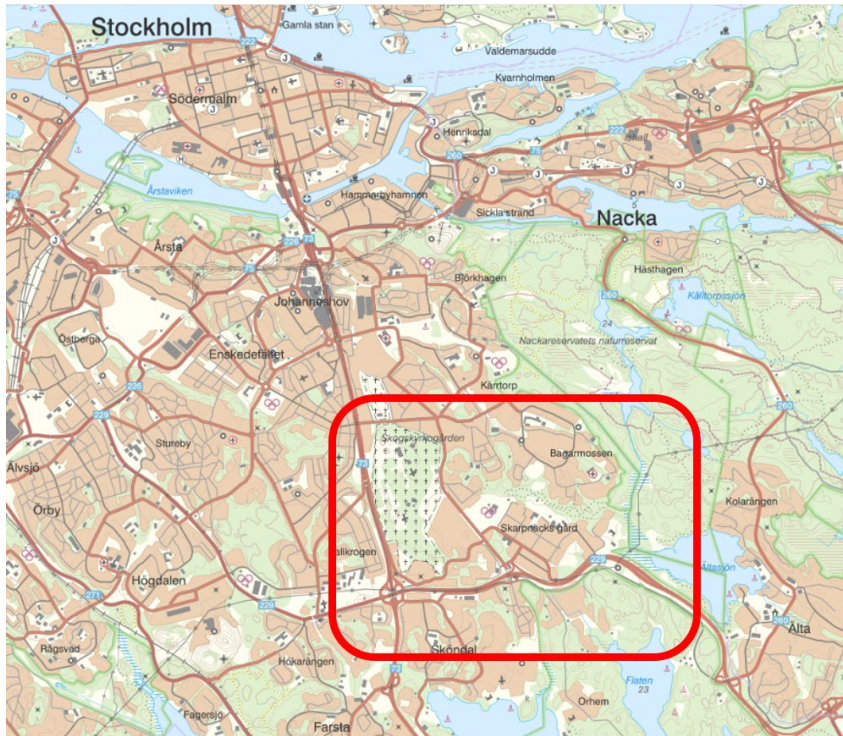
Projekt 410709 SFV-L Kyrkogårdsvägen – Tyresövägen syftar till att bygga ny huvudvattenledning genom Skarpnäck för att säkra dagens och framtida vattenleveranser till Stockholm, Tyresö och Nacka.

Förutsättningarna för genomförandet av investeringen har visat att ledningen riskerar att bli överflödig då behovet av dricksvattenförsörjning till grannkommunerna inte är som tidigare beräknat.

Projektet söker nu ett reviderat inriktningsbeslut för att avbryta projektet och inte gå vidare med investeringen.

Bakgrund

Projektet är en del av programmet för Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV). Ledningssträckan som planerats byggas i projektet är 3,5 km lång och är beläget i Skarpnäck i sydöstra delen av Stockholms stad, se Figur 1.

Figur 1, Projektets lokalisering i Stockholm.

Utöver syftet att säkra dricksvattenleveransen nu och för framtiden har projektet varit högt prioriterat på grund av samordning med planerade exploateringar. Under planeringsskedet har projektet också utökats med åtgärder på två befintliga huvudvattenledningar.

Bolaget har i sin planering av SFV-programmets ledningsdragnings utgått från att leverera framtida ökat vattenbehov till grannkommun i befintliga anslutningspunkter med samma framtida flödesfördelning som idag. Det har dock under senare tids dialog visat sig inte stämma, med hänvisning till exploatering av nya bostadsområden, regionala vattenförsörjningsplaner och beredskap har behoven förändrats hos grannkommunen och nyttan av den ledning bolaget planerat är i nuläget tveksam.

Tidigare beslut

- Inriktningsbeslut 2021-02: Planering 20 mnkr, totalprognos 215 mnkr
- Beslut i styrelsen om att hemställa KF om genomförandebeslut 2023-12: Totalprognos 615 mnkr (Ärendet pausat)

ÄRENDET

Vid senare tids kontakter mellan Stockholm Vatten och berörd grannkommun har det blivit tydligt att grannkommunen önskar en annan lösning för vattenförsörjningen än vad Stockholm Vatten och Avfall planerar för idag. Detta betyder bland annat att den nya huvudvattenledningen som planerats i Gamla Tyresövägen, Flygfältsgatan, riskerar att bli överflödig. Bolaget söker därför reviderat inriktningsbeslut för projektet 410709 SFV-L Kyrkogårdsvägen – Tyresövägen med förslaget att avbryta projektet och inte gå vidare med

investeringen i dess nuvarande omfattning, Upparbetad planeringsbudget om 20 mnkr samt tillkommande kostnader på grund av avbrytandet om 8,2 mnkr kostnadsförs.

Den 14 februari fattade bolaget internt beslut om att förorda att det pågående projektet ska avbrytas varvid investeringsärendet för genomförandebeslut drogs tillbaka från kommunfullmäktige.

Planeringsfasen för projektet är i slutskedet men ändrar inriktning och avbryter pågående projektering och övergår istället till avveckling av projektet. Prekvalificering av entreprenörer har genomförts och förfrågningsunderlag för två entreprenader har planerats sändas ut i juni respektive november 2024. Resultat av utförda utredningar, undersökningar samt genomförd projektering paketeras för att vara till nytta i framtida projekt i området. Ingångna avtal behöver avbrytas och ekonomiska regleringar härav kan bli aktuella.

Alternativa lösningar

Nollalternativ

Nollalternativet innebär att projektet genomförs enligt plan, Stockholm Vatten och Avfall arbetar vidare med investeringen och färdigställer ledningen år 2028. Alternativet innebär en risk för överdimensionering och suboptimerat system om grannkommunen och Stockholm Vatten och Avfall kommer överens om annan anslutningspunkt än planerat.

Projektets totalprognos för genomförande av nollalternativet beräknas till 615 mnkr inklusive indexuppräkningskostnader.

Alternativ 1

Alternativ 1 innebär att bolaget inte går vidare med investeringsprojektet i dess nuvarande omfattning.

SVOA avbryter arbetet i god ordning och paketerar framtaget underlag. Planeringsfasen för projektet är i slutskedet men ändrar inriktning och avbryter pågående projektering och övergår istället till avveckling av projektet. Prekvalificering av entreprenörer har genomförts och förfrågningsunderlag för två entreprenader har planerats sändas ut i juni respektive november 2024. Resultat av utförda utredningar, undersökningar samt genomförd projektering paketeras för att vara till nytta i framtida projekt i området. Alternativet innebär att avtal och kontrakt bryts och behöver hanteras. Bland annat innebär det slutåterställning av gata efter utförda provgröpar.

Projektets totalkostnad för alternativ 1 beräknas till 28,2 mnkr.

Förordat förslag till beslut

Projektet förordar alternativ 1, att bolaget inte går vidare med investeringen under gällande förutsättningar.

Det är inte ekonomiskt försvarbart att genomföra byggnation av en ledning vars nytta inte är säkerställd.

Åtgärder

Projektet avslutas.

Återställning av gata efter utförda provgropar.

Upparbetade kostnader för planeringsfas samt kostnader för att avbryta projektet kostnadsförs.

Tidplan

Avslut

Q3 2024

Ekonomi

Vid avbrutet projekt med tillhörande avveckling och paketering av underlag beräknas totalkostnaden för projektet uppgå till 28,2 mnkr.

Posten oförutsett är satt till cirka 10% av de kvarstående bedömda kostnaderna.

Utgifter

Planeringsbudget:

Moment	Beslutad planeringsbudget	Förändring	Beräknad planeringsbudget
Projektledning	2 000 000 kr	100 000 kr	2 100 000 kr
Projektering	8 000 000 kr	11 100 000 kr	19 100 000 kr
Geoteknik, Riskanalys	10 000 000 kr	-3 400 000 kr	6 600 000 kr
Oförutsett	0 kr	400 000 kr	400 000 kr
Summa:	20 000 000 kr	8 200 000 kr	28 200 000 kr

Inkomster

Projektet genererar inga direkta inkomster. Kostnader för utbyggnad av dricksvattennätet för att säkra kapacitet och leverans hanteras genom grannkommunstaxan.

Risker

De projektspecifika riskerna vid avbrytande av projektet ligger i tecknade avtal som kan behöva kompenseras. Diskussion med leverantörer pågår. Posten Projektering i planeringsbudget ovan är belastad med 1,5 mnkr härav.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av Stockholm Vatten och Avfalls Investeringsavdelning, enhet Förnyelseplansprojekt, i samverkan med programledningen för SFV och Ledningsnätsavdelningen, enhet Ledningsnät Utredning.

SLUT

Bilagor: Övergripande programbeskrivning Stockholms framtida vattenförsörjning

Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV)

Om programmet

Bakgrund

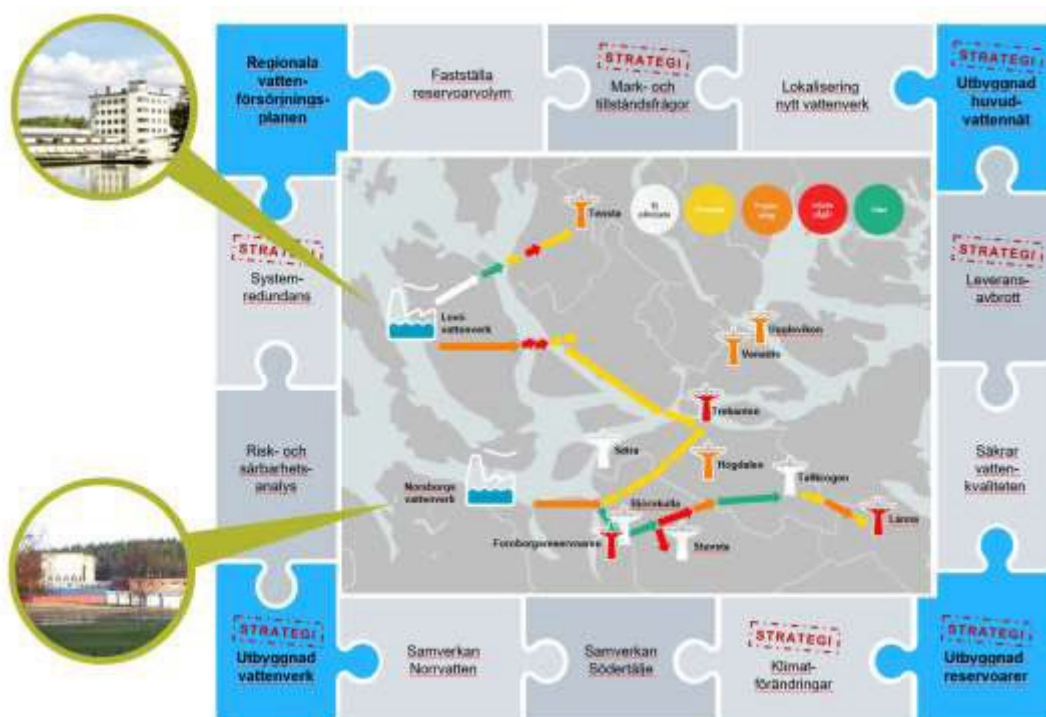
Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) är VA-huvudman för Stockholm och Huddinge och leverantör av dricksvatten via avtal till ytterligare 10 kommuner. SVOA:s anläggningar behöver förnyas i takt med ökade miljökrav och ett förändrat klimat i kombination med att de befintliga anläggningarnas tekniska livslängd uppnås och passerar samtidigt som befolkningen ökar i regionen.

Vattenverken och huvudvattenledningsnätet ligger i dagsläget nära den kapacitet som krävs för att vattenförsörjningen ska vara robust och säker. Befintliga produktionsanläggningar är mycket gamla och i behov av upprustning. SVOA behöver vidta omfattande åtgärder i hela dricksvattensystemet för att säkra den framtida vattenförsörjningen. Åtgärderna omfattar både ordinarie vattenförsörjning och reservvattenförsörjning (som nyttjas vid ett eventuellt större produktionsbortfall).

På grund av utbyggnadens omfattning och komplexitet valde bolaget att (år 2018) skapa ett program, Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV), för utbyggnaden. Programmet omfattar tre delprogram. Ett för vattenverk (SFV-V), ett för huvudvattenledningar (SFV-L) samt ett för reservoarer (vattentorn) (SFV-R). Vidare tillsattes en specifik organisatorisk enhet med samma namn (SFV) för att kontinuerligt leda och samordna arbetet. Planeringshorisonten är i första hand år 2050 men programmet har även utblick mot år 2100.

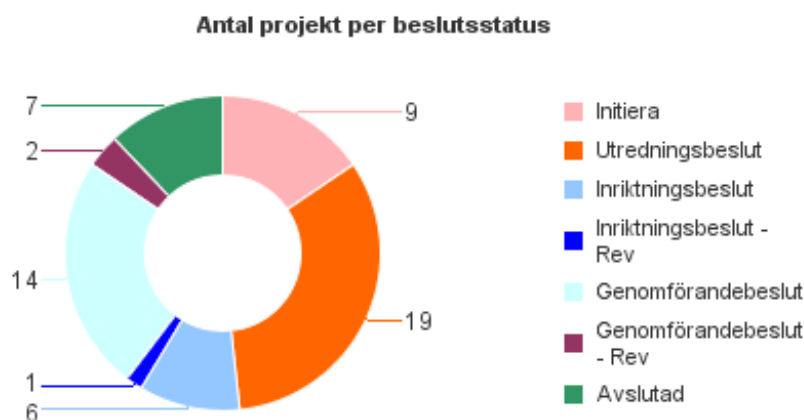
Nuläge

SFV-programmet har initierat och genomfört ett omfattande utredningsarbete sedan programstart och flera av de övergripande vägvalen och huvudstrategierna har nu klarlagts. Återstående övergripande utredningsarbete är inne i slutfasen och förväntas vara klart under 2024, varefter den slutliga, långsiktiga utbyggnadsplanen kan detaljeras i sin helhet.

Figur 1. SFV-programmet omfattar ett stort antal åtgärder vid vattenverken, huvudledningsnätet och reservoarerna. Åtgärdsprogrammet omgärdas och styrs av ett antal strategier som anger övergripande förutsättningar och riktlinjer för utbyggnaden.

Även huvuddragen i den övergripande prioriteringen och planeringen av åtgärder är i stora delar klara. Figur 2 visar beslutsstatusen för planerade åtgärder.

Figur 2: Beslutsstatus för planerade åtgärder inom SFV-programmet. Daterad 2024-01-05.

Programmet är därmed på väg in i ett nytt skede där de övergripande förutsättningarna är fastlagda och utredningsarbetet avseende teknisk utformning successivt detaljeras. Fokus skiftar alltmer mot genomförandefasen med uppföljning, styrning och samordning av åtgärder samt löpande anpassning av utbyggnadstakt och prioriteringar till förändrade förutsättningar. Arbetet med miljö tillstånd och markåtkomst kommer därmed att bli en central del under de närmsta åren.

Delprogram inom SFV

Omfattningen och status för de tre delprogrammen sammanfattas nedan.

Delprogram Vattenverk

Omfattar renoveringar och förstärkningsåtgärder vid Norsborgs och Lovös befintliga vattenverk samt uppförande av ett nytt vattenverk vid Lovö.

Produktionskapaciteten vid vattenverken byggs ut etappvis. Programmets långa livslängd gör att utbyggnadstakten kontinuerligt följs upp och anpassas mot bedömt behov.

Etapp 1, som innefattar installation av kolfilter och uppgradering av tillhörande uv-aggregat på Lovöverket är färdigställd och driftsatt och har därigenom ökat produktionskapaciteten med ca 36 000 m³/d. Installationen har skett genom ombyggnad av ett befintligt snabbfiltersteg.

Etapp 2, innefattar komplettering med nybyggda långsamfilter på Norsborgs Östra verk och beräknas ge ett produktionstillskott på ca 58 000 m³/d. Projektet är i början på genomförandefasen och beräknas vara färdigbyggt och driftsatt 2027.

Etapp 3, en helt ny produktionsanläggning på Lovön är i utredningsfas. För närvarande pågår arbeten med bl.a. pilotkörningar av olika processtekniker, framtagande av olika placerings- och gestaltungsförslag av vattenverket, arbeten med handlingsplaner för mark- och miljöfrågor samt utredning av framtida elförsörjning. Under Q1 2024 tar vi nästa viktiga steg i utredningsarbetet vilket innebär uppstart av planprocessen tillsammans med Ekerö kommun för att säkerställa projektets tidplan.

Etapp 4 och 5 som innefattar utredningar och genomföranden på de befintliga Lovö- och Norsborgsverken planeras startas upp när etapp 3 övergår i detaljprojektering och genomförandefasen.

Delprogram Ledningsnät

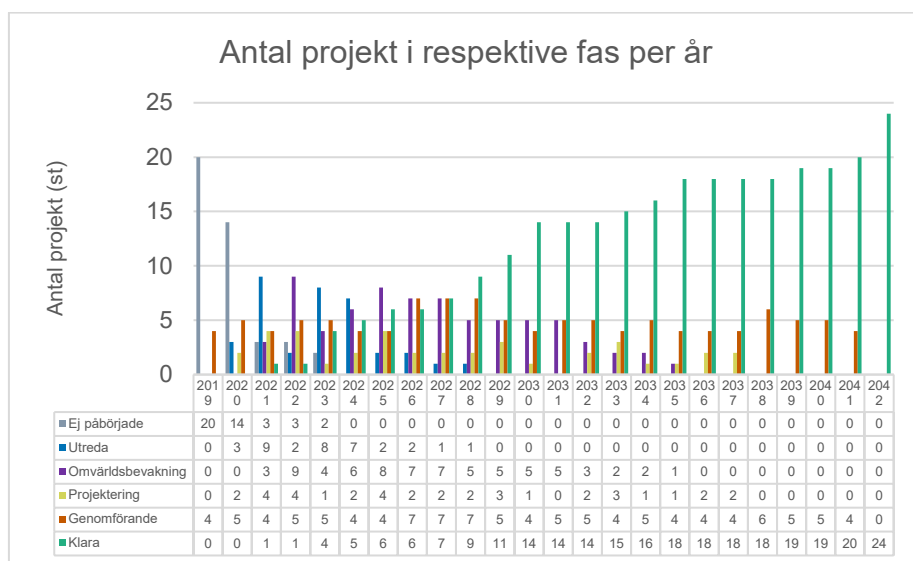
Omfattar utbyggnad av huvudvattenledningsnätet, huvudsakligen fem ledningsstråk. Delprogrammet omfattar totalt ett 30-tal investeringsprojekt.

Ett omfattande planerings- och analysarbete har genomförts med fokus på att kunna möta den kommande kapacitetsökningen vid vattenverken. De olika ledningssträckorna har prioriterats utifrån hydraulisk kapacitet, ledningarnas skick samt driftavbrottsanalys och sammanställts i en prioriteringsmatris som ligger till grund för tidplanen. Här spelar även omvärldsbevakning in och andra aktörers byggplaner integreras. Delprogrammet kommer fortsatt att fokusera på uppföljning och anpassning av tid- och aktivitetsplanen samt samordning gentemot de övriga delprogrammen för att säkra prioriteringarna.

Figur 3 illustrerar hur långt arbetet med de olika delsträckorna fortskridit. Delprogrammets planerade framdrift framgår av Figur 4 med antal projekt som bedrivs årligen.

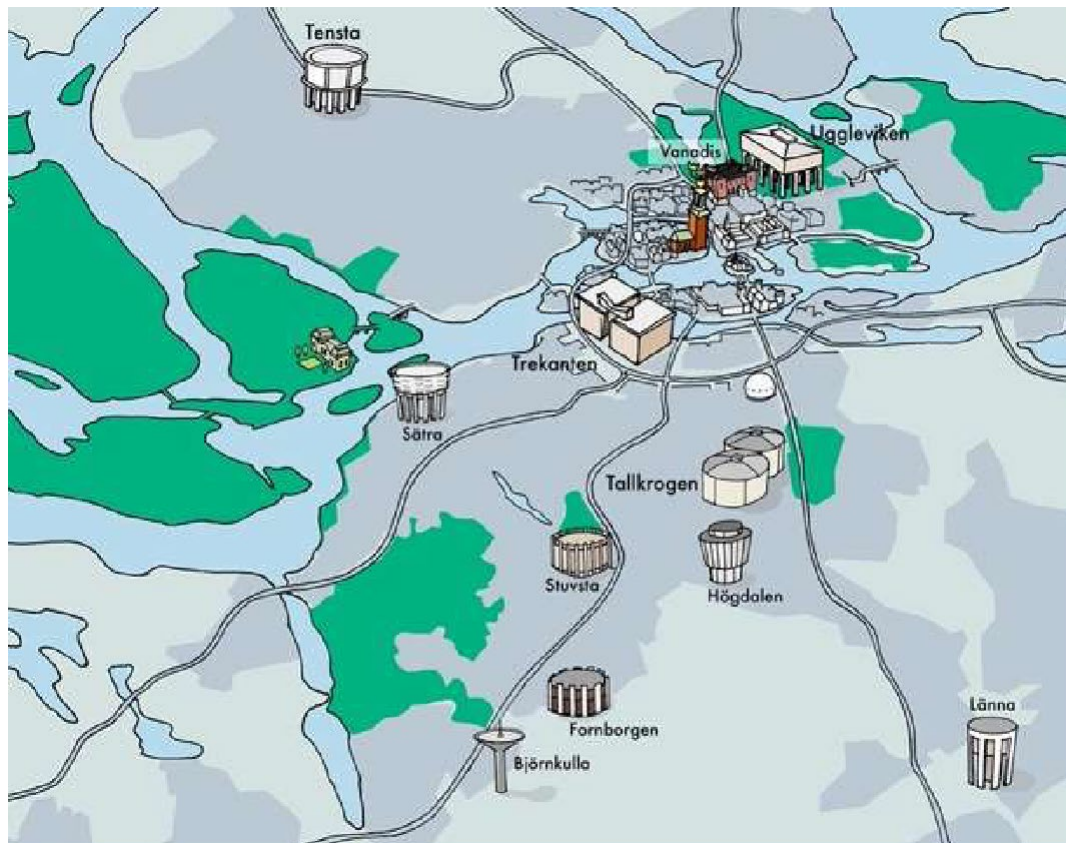
Figur 3: Status per delsträcka inom SFV-Ledningsnät. Daterad 2024-01-05.

Figur 4. Graf som visar antalet projekt i olika faser inom programmet SFV-L från gällande tidplan. Daterad 2023-03-30.

Delprogram Reservoarer

Omfattar renovering och upprustning av samtliga 11 reservoarer. I vissa fall kommer även om- och tillbyggnad att ske. Programmet startades år 2017, dvs tidigare än de andra delprogrammen och löper huvudsakligen enligt ursprunglig tidplan.

Figur 5. Delprogram 11 reservoarer.

Reservoarerna kommer att renoveras, vilket innefattar tömning, sanering samt erforderliga renoveringsåtgärder. Utbyggnad av reservoarvolymen kommer även att ske i Uggleviken, där den befintliga reservoaren rivs och en ny, större reservoar kommer att uppföras, samt i Tensta där en större tillbyggnad ska genomföras.

I Trekanten pågår renoveringen. I Högdalen etablerar vi på plats och förberedande arbeten utförs under 2024 inför renoveringen som planeras starta 2025.

Projektering pågår för Fornborgen och Tensta. För Uggleviken är det i första hand detaljplaneprocessen som pågår. Detaljplanen för Uggleviken antogs av kommunfullmäktige 2022 men ligger för närvarande i mark och miljööverdomstolen som ska besluta om prövningstillstånd.

Status tidplan

SFV-programmet har en första planeringshorisont 2050 men sträcker sig även längre framåt i tiden. Huvuddelen av åtgärderna genomförs under åren fram till ca 2040.

Investeringsprojekten och utredningarna fortlöper enligt tidplan.

Status ekonomi

SFV är i huvudsak ett investeringsprogram som finansieras med investeringsmedel. Varje projekt har en egen budget och tilldelas ett projektnummer där kostnader och arbetad tid bokförs.

Investeringsbehovet för de åtgärder som ryms inom SFV-programmet bedöms uppgå till i storleksordningen 20 mdkr (i penningvärde mars 2023), se tabell 1. Bedömningen kommer fortlöpande att justeras i takt med att programmets förutsättningar och tekniska förstudier detaljeras.

Tabell 1: Grov kostnadsuppskattning av SFV-programmet med i nuläget kända åtgärder.

Teknikområde	Kostnadsbedömning (mars 2023) (mnr)
Vattenverk	10 000 – 11 000
Huvudvattenledningsnät	5 000 – 6 000
Vattenreservoarer	Ca 3 000

Under inledningen av 2024 kommer en översyn/second opinion av genomförandekalkyler för två i programmet ingående projekt att genomföras av bolaget inför beslut i kommunfullmäktige. I samband med det utförs även övergripande indexuppräkningsframåt av SFVs totalprognos om ca 20 mdkr utifrån SVOAs framtagna modell.

Risker

Programmets riskarbete

Systematisk riskanalys av programrisker sker som en del i programmets löpande planerings- och uppföljningsarbete. Projektrisker hanteras inte inom programmet utan i de enskilda projekten enligt ordinarie rutiner.

Större identifierade risker

SFV-projekten är generellt komplexa projekt av väsentligen större storlek än i ordinarie verksamhet vilket ställer särskilda krav på genomförandet, inte minst beställarfunktionen. En större risk är därmed tillgång på rätt resurser, såväl egen personal inom bolagets alla delar berörda av programmet som konsulter och entreprenörer.

Ekonomiska risker för ökade investeringskostnader föreligger, dels på grund av det rådande marknadsläget, dels på grund av osäkerheter avseende befintliga anläggningars skick och potentiella svårigheter vid ombyggnation under drift.

Då programmet är komplext till sin karaktär samt kommer pågå under lång tid analyserar och justerar bolaget löpande organisatoriskt upplägg, styrning, arbetsprocesser kalkylering etc för att minimera de risker som är kopplade till ovanstående aspekter.

Risker avseende markåtkomst och erhållande av tillstånd för de planerade åtgärderna kan påverka tidplanen och därmed orsaka kostnadsökningar. Dessa risker hanteras främst genom etablering av tidig, löpande dialog med berörda myndigheter och övriga sakägare.